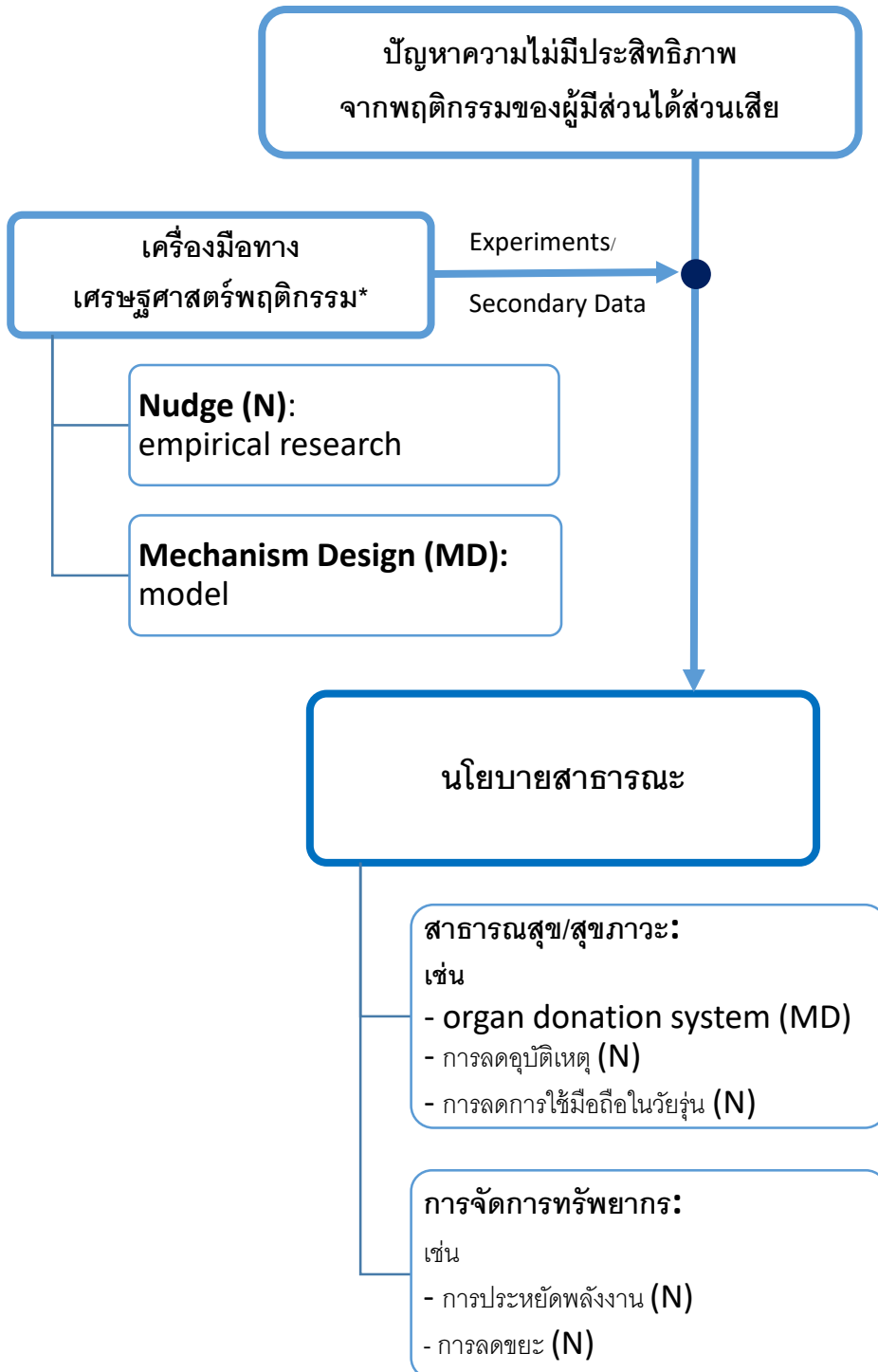

กรอบแนวคิดแผนโครงการวิจัยบูรณาการ ยุทธศาสตร์ที่ 3 หัวข้อ 3.6
เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมและนโยบายสาธารณะสำหรับเศรษฐกิจยุคใหม่

กรอบแนวคิด

เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเป็นศาสตร์บูรณาการที่ผสมผสานแนวคิดทางด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา และทางด้านเศรษฐศาสตร์เข้าด้วยกัน โดยจุดเน้นจะเป็นการเริ่มจากการพิจารณาว่าปัญหาทางเศรษฐกิจหรือสังคมเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่ หากใช่ เป็นปัญหาเชิงพฤติกรรมในประเด็นใด ซึ่งปัญหาดังกล่าวมักจะไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการปรับเปลี่ยนโครงสร้างสิ่งจูงใจด้วยวิธีการปกติอย่างเช่น การเพิ่มบทลงโทษ การเพิ่มหรือลดภาษี หรือการทำโทษ ได้ เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ตอบสนองต่อนโยบายเหล่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ศึกษา

จากการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ตอบสนองต่อนโยบายทางการเงินแบบที่อ ๆ ที่พยายามแก้ไขพฤติกรรม เครื่องมือที่สำคัญที่เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมมักใช้คือ การกระตุ้นเตือน (nudge) ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ทางสัญลักษณ์ ทางการแจ้งเตือนทางมือถือ การลดภาวะที่ผู้ตัดสินใจไม่มีการไตร่ตรอง เป็นต้น นอกจากนี้ อาจใช้การออกแบบโครงสร้างสิ่งจูงใจลักษณะกลไกที่จูงใจให้คนมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง (mechanism design) ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์มากขึ้นในการออกแบบ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะมาจากการทดลอง (experiments) ทั้งในห้อง lab และการทดลองนอกห้อง lab รวมถึงการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการศึกษา

ประเด็นที่แผนโครงการวิจัยบูรณาการเรื่องนี้จะเน้นมี 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) ด้านสาธารณสุข เช่น organ donation การลดอุบัติเหตุจากการขับซึ่รถเร็ว เป็นต้น และด้านการจัดการทรัพยากร เช่น การประหยัดพลังงาน การลดขยะ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- สีนาด ตีรวรรณไชย (2559). “เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมและนโยบายของเมือง”, แผนงานนโยบายสาธารณสุขเพื่อการพัฒนา อนาคตของเมือง (นพม.)